

Список використаної літератури

1. Овсіюк М. О. Формування інформаційного суспільства в Україні в умовах глобалізації. URL: http://www.rusnauka.com/12_ENXXI_2010/Politologia/65461.doc.htm
2. Bauman Z. Life in fragments: Essays on Postmodern Morality. London: Blackwall Published, 2005. 368 p.

Охріменко Оксана Онуфріївна

Професор кафедри міжнародної економіки
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
доктор економічних наук, професор

Каліка Богдан Михайлович

Студент Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЧЛЕНІВ МІСЦЕВИХ ГРОМАД УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Перехід військової агресії Російської Федерації проти України в активну стадію стимулював цифровізацію соціальних відносин та їх трансформацію. Зважаючи на раптовий характер ворожого наступу та необхідність поєднання зусиль місцевих адміністрацій, волонтерів, місцевих громад, цифрові комунікації стали основним каналом зв'язку та сприяли розбудові ефективної системи організації багатьох процесів, спрямованих на порятунок цивільного населення.

Соціальна відповідальність місцевих громад як соціальне явище, спрямоване на добровільне та свідоме виконання певних соціальних норм і правил, отримала поштовх для розвитку в умовах надзвичайної ситуації, в якій опинилося українське суспільство 24 лютого 2022 р. В умовах війни особливо важливо дотримуватися етичних рамок відповідальності, чітко розуміти дії військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, ініціативних груп, волонтерів та координувати їх співпрацю та взаємодію.

У контексті соціальної відповідальності на рівні територіальних утворень, до яких відносяться місцеві громади – це тісні відносини на основі взаємозв'язків і узгоджених дій з активною соціальною позицією представників місцевих громад, влади й бізнес-структур, що призводить до збагачення спільних соціальних цінностей, підвищення рівня соціального внеску в суспільно значущу діяльність [1, с. 68].

Інституційні підвалини розвитку цифрової трансформації соціальної сфери було закладено відповідним розпорядженням КМУ

м. Одеса, 23 березня 2023 р.

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Трансформація українського суспільства в цифрову еру»

від 28 жовтня 2020 р. № 1353-р «Про схвалення Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери» та знайшло свій розвиток у застосунку «Дія», який надав можливість розміщувати заявки на отримання допомоги для вимушено переміщених громадян. Наявність доступної релевантної інформації дає можливість громадянам прийняти відповідне рішення стосовно управління власною безпекою та планувати грошові надходження, а також мінімізувати негативні впливи шахрайських угруповань, які періодично активізують свою діяльність у соціальних мережах.

20 травня 2022 р. набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану», який розширює компетенцію сільських, селищних, міських голів територіальної громади (за умови що там відсутні активні військові дії), та надає їм одноосібні повноваження з прийняття певної категорії рішень, у тому числі створення установ з надання безоплатної первинної правової допомоги, що теж сприяє формуванню правової грамотності, а отже мінімізації майнових ризиків громадян.

Для належного функціонування міських громад, відповідального ставлення до законів та притримування їх, важливо усвідомлювати значення соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність місцевих громад в Україні в умовах воєнного стану яскраво простежується на кількості зусиль, прикладених для розв'язання проблем життя кожної людини, готовність до співпраці для досягнення спільної мети.

В першу чергу – це задоволення базових потреб людини. В умовах війни на першу чергу виносяться потреби у їжі, одязі, максимально безпечного місця перебування, та, у разі необхідності – потреба у медичній допомозі.

Раптовість повномасштабного вторгнення викликала психологічний шок та розгубленість людей. Це призвело до застосування модифікованих способів управління громадою в умовах надзвичайної ситуації. Керівництво громади стикнулося з головним вибором – залишатися та працювати в умовах воєнного стану, чи покинути небезпечну територію.

Ті, хто залишився, мали справу з організацією спротиву, проведення підготовки щодо сценаріїв дій громади у випадку можливих криз, забезпечення громади необхідним запасом (паливного, води, медикаментів), евакуації населення, надання гуманітарної допомоги тощо. При наявності інтернет-зв'язку на відповідній території, всі організаційні узгодження здійснюються з допомогою соціальних мереж, месенджерів, телеграм-каналів тощо. В умовах цифровізації громади змогли налаштувати комунікацію на основі

створення груп у соціальних мережах чи телеграм-каналах для узгодження дій, інформування населення, ресурсного забезпечення тощо. З іншого боку така система комунікацій сприяла формуванню партнерства суміжних територіальних громад на основі взаємодопомоги та протистоянню інформаційним атакам з боку ворога.

Одним із яскравих прикладів якісної організації керівництва та спільної роботи громади є захист Кривого Рогу на початку війни. Завдяки керівництву Криворізької військової адміністрації вдалося втримати аеропорт, збудувати укріп споруди та блокпости, організувати роботу територіальної громади та не допустити ворога на територію міста [2].

В перші тижні війни основною проблемою було розміщення та забезпечення найнеобхіднішим великій кількості людей, які шукали захисту. Наразі проблема полягає у наданні постійного житла, соціальній інтеграції та працевлаштуванні ВПО. Відкритість громад до громадських організацій та бізнесу дозволило об'єднати зусилля у розрізі окремих напрямів роботи та посилити ефективність інтеграції внутрішньо переміщених осіб до громад, які їх прийняли.

Згуртованість громад, сформована у процесі їх утворення, спрямована на підтримку Збройних Сил України, територіальної оборони, волонтерів. Люди зрозуміли, що без активного втручання годі очікувати на справедливий розподіл бюджетів, гуманітарної допомоги. Поява в Україні людей зі статусом внутрішньо переміщеної особи (ВПО) сприяло формуванню у громадин особливих механізмів допомоги таким особам. Можна констатувати, що в активну фазу війни громади ввійшли підготовленими у плані організації спільних дій, спрямованих на допомогу, знову ж таки при залученні цифрових технологій, як допомагають це зробити максимально швидко, із залученням зацікавлених осіб та формуванням ресурсного забезпечення різного виду (матеріальне, фінансове, психологічне тощо).

Стратегія Ради Європи щодо соціальної згуртованості базується у тому числі на розбудові соціальної відповідальності [3]. Згуртована громада, яка вимагає дотримання принципів демократії при ухваленні рішень, розвиває соціальний діалог з різними групами стейкхолдерів, сприяє створення безпечного простору для існування.

В умовах воєнного стану поєднання соціальної відповідальності громад із цифровізацією процесів налагодження комунікацій сприяє швидкому розв'язанню соціальних проблем та зростанню згуртованості.

Список використаної літератури

1. Мулеса Е.В. (2022). Соціальна відповідальність органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади. Науковий вісник Ужгородського Університету. № 1(59). 67-72. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.1\(59\).67-72](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.1(59).67-72)
2. Ткач М. (2022, 4 травня). Олександр Вілкул: Після того, що зробила Росія, у нас вже немає спільного минулого, ми маємо лише різне майбутнє. Українська. Доступно: <https://www.pravda.com.ua/articles/2022/05/4/7343844/>
3. Committee of Ministers of the Council of Europe (2010, 7 July) New Strategy and Council of Europe Action Plan for Social Cohesion approved by the Committee of Ministers of the Council of Europe. Available from https://www.coe.int/t/dg3/socialpolicies/socialcohesiondev/source/2010Strategy_ActionPlan_SocialCohesion.pdf

Палилюцько Оксана Михайлівна

Доцент кафедри соціальної роботи, психології
та соціокультурної діяльності

НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
кандидат історичних наук

Столяренко Ольга Борисівна

Доцент кафедри соціальної роботи, психології
та соціокультурної діяльності

НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
кандидат психологічних наук, доцент

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Соціально-економічний потенціал сучасного суспільства оцінюється за рівнем сформованої у ньому культури здоров'язбереження, тому що саме це впливає на його майбутнє і є генезисом його соціальної пам'яті.

Наслідки війни для України сьогодні найчастіше оцінюються через призму економічних збитків, руйнування інфраструктури та кількості загиблих. Але війна впливає також і на здоров'я людей. Тут йдеться не лише про очевидні ризики бойових дій, таких як контузії та бойові травми, а й про довгострокові наслідки. У перспективі багато наших громадян можуть зіткнутися з психологічними проблемами та загостренням деяких соматичних хвороб.

Погіршення стану здоров'я населення, викликане нездоровим способом життя у нових і незвичних для нас умовах існування, вимушеною пасивністю у питаннях збереження здоров'я загрожує для країни соціально-економічним спадом, збільшенням витрат на

м. Одеса, 23 березня 2023 р.

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Трансформація українського суспільства в цифрову еру»